

A5.2. aktivitātes darba seminārs “No izpētes rezultātiem uz praktiskiem risinājumiem – Zaņas upe”

CITĀS UPĒS ĪSTENOTIE UPJU ATJAUNOŠANAS PASĀKUMI UN TO EFEKTIVITĀTE

AMANDA TROPA

PĀRTIKAS DROŠĪBAS, DZĪVNIEKU VESELĪBAS UN VIDES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS BIOR

Eiropas Savienības LIFE programmas Integrētais projekts

“Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai”

Latvijas
Lauksaimniecības
universitāte

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Pasaules
Dabas
Fonds

Upju atjaunošanas pasākumi Latvijā

- No 2012. līdz 2021. gadam ar Zivju fonda atbalstu īstenoti 45 upju atjaunošanas projekti
- Rīvas zivju ceļš
- Pērses upes tīrīšana 4 gadu garumā
- Noriņas upes aizsprosta nojaukšana
- “Daru labu dabai” upju tīrīšanas
- LIFE Goodwater IP projekta ietvaros rīkotās talkas Agē un Mergupē
- Raķupes straujtecis izveide
- Nārsta vietu tīrīšana ar zemspiediena sūkni Salacā
- Bebru ietekmes samazināšana Paksītē
- Ventas tīrīšana pie rumbas
- Privātas iniciatīvas
- U.c.

Mergupes tīrīšanas talka LIFE Goodwater IP projekta ietvaros (Avots: goodwater.lv)

Jašas upes straujteču kopšana (Avots: darudabai.lv)

Rīvas zivju ceļš (Avots: jurkalne.lv)

Upju tīrīšanas

Migrācijas iespēju
uzlabošana

Dzīvotņu, nārsta vietu
izveide/atjaunošana

MIGRĀCIJAS IESPĒJU UZLABOŠANA

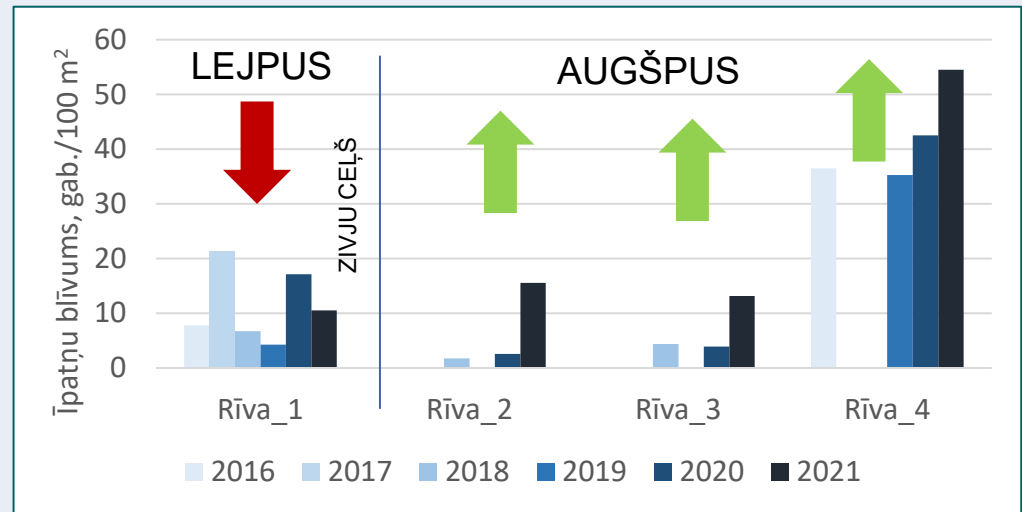
Piemērs: Rīvas zivju ceļš

Papes fabrikas aizsprosta paliekas.
 Foto: Ventspils TIC arhīvs

Zivju ceļš Rīvā. Foto: K.Abersons

Taimiņa īpatņu blīvums Rīvas parauglaukumos

BIOTOPU ATJAUNOŠANA/IZVEIDE

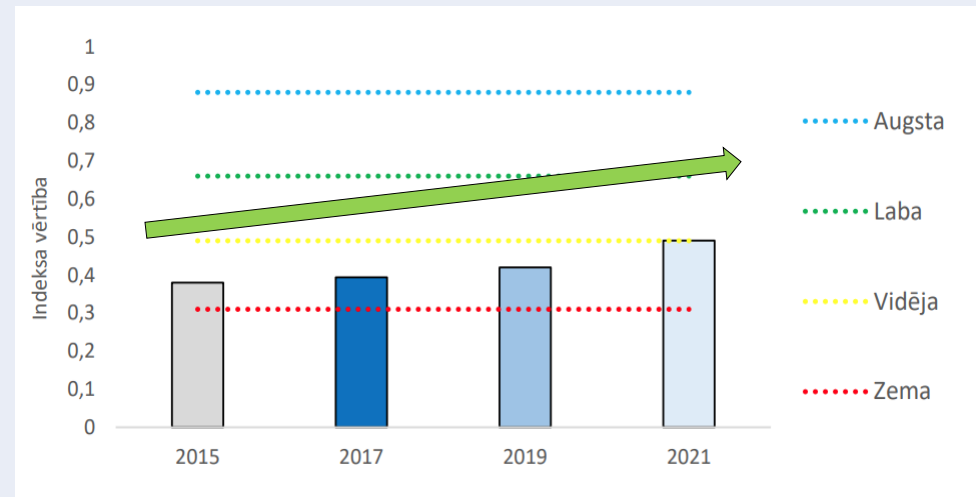
Piemērs: Raķupes nārsta vieta

Raķupes straujteses izveides process
 (Foto: H.Hofmanis)

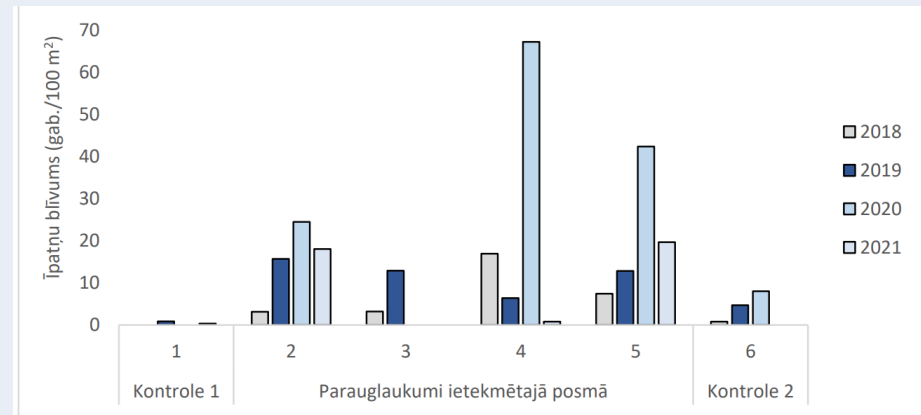
Raķupes straujtece 2021. gadā (Foto: A.Tropa)

Zivju indeksa vērtības izmaiņas Raķupē

UPJU TĪRĪŠANA

Piemērs Nr.1: Pēterupes attīrīšana no koku sanesumiem, bebru dambjiem, mākslīgiem akmens krāvumiem un atkritumiem

Taimiņa/straucha foreles mazuļu īpatņu blīvums pēc 2018. gadā veiktajiem Pēterupes tīrīšanas darbiem ietekmētajos posmos un kontroles parauglaukumos

Pēterupes tīrīšana PIRMS UN PĒC
 (Avots: vzb.lv)

UPJU TĪRĪŠANA

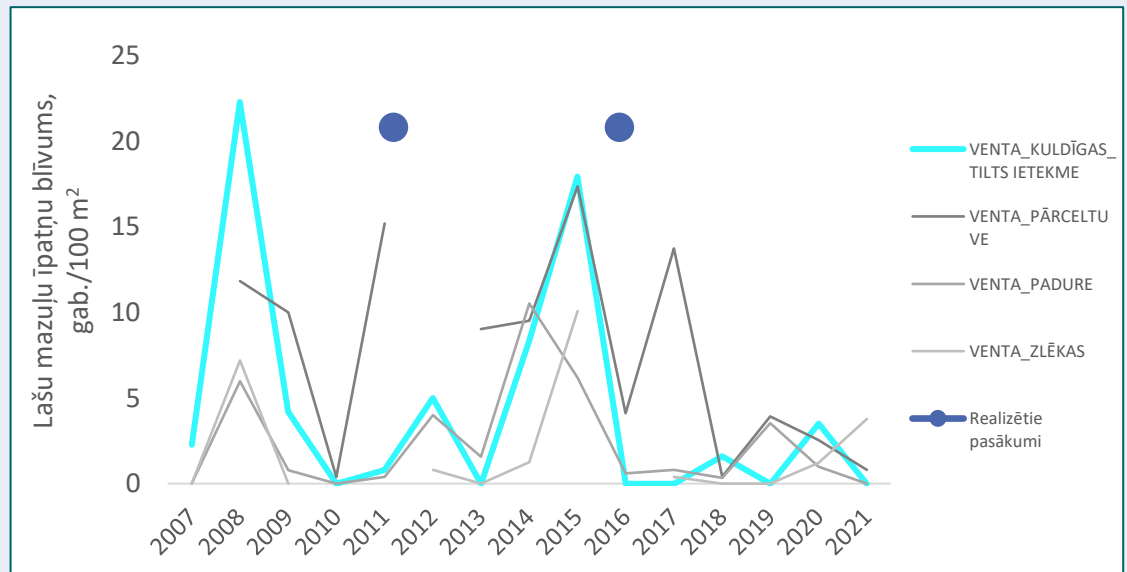
Piemērs Nr. 2: Ventas tīrīšana leņpus Ventas rumbas

Pļava vai tomēr upe?
 (Avots: redzet.eu)

Ventas upes tīrīšana
 (Avots: LTV1 ziņas)

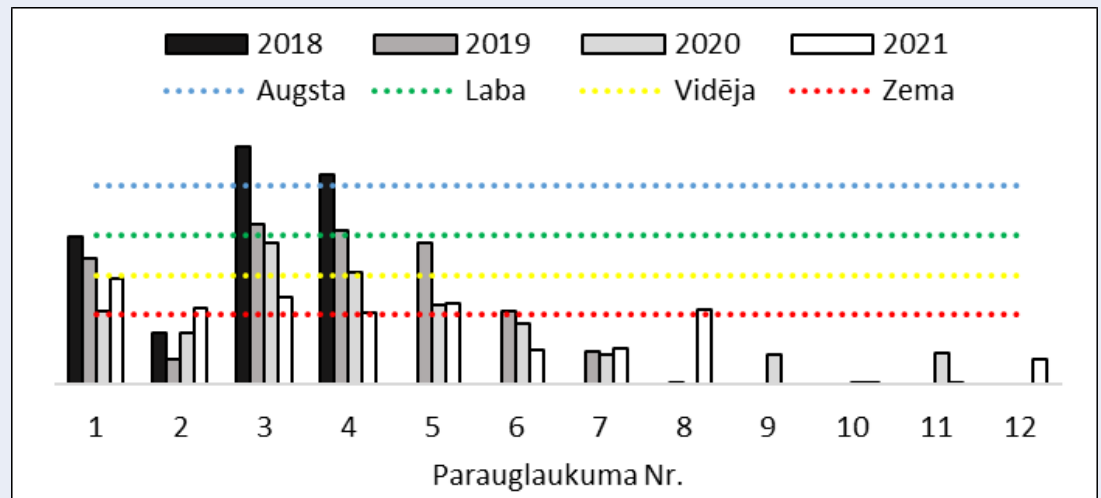
Lašu mazuļu īpatņu blīvuma izmaiņas

UPJU TĪRĪŠANA

Piemērs: Pērses upes tīrīšanas darbi

Pērses upes posms pirms un pēc koku sanesuma izvākšanas

Zivju indeksa vērtību izmaiņas Pērsē

UPJU TĪRĪŠANA+ PAPILDUS PASĀKUMI

Piemērs: Paksītes upes bebru ietekmes samazināšanas pasākumi: rezultāti

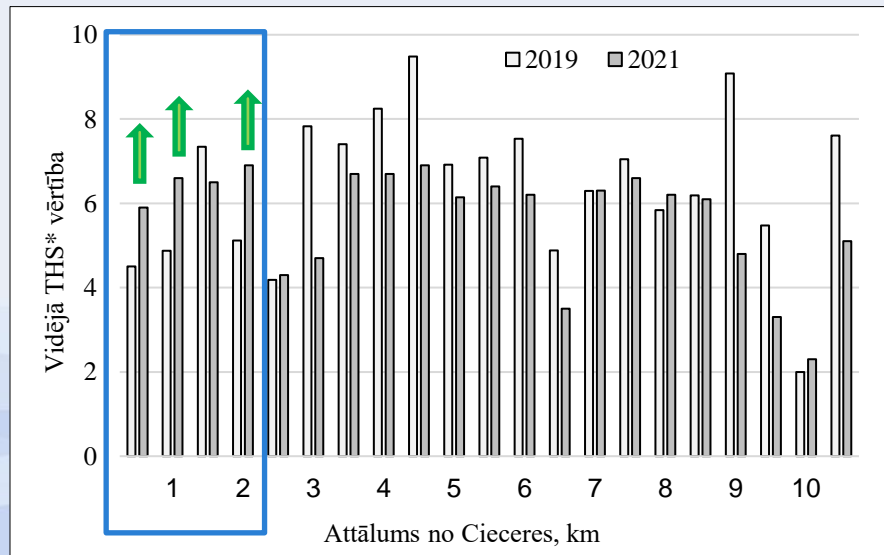
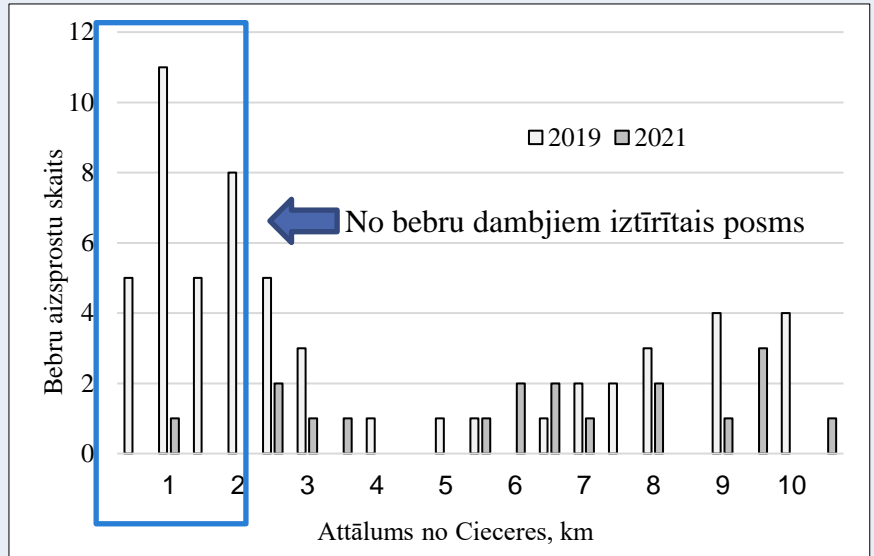

Bebru ietekmēts upes posms – upe izveidojusi jaunu gultni gar bebru dambi

Bebru neietekmēts upes Paksītes posms

*THS - taimiņu / foreļu dzīvotņu vērtējums

Kopsavilkums

Migrācijas iespēju
uzlabošana

Dzīvotņu, nārsta vietu
izveide

Pēc pasākumu īstenošanas sagaidāmas pozitīvas
izmaiņas ilgtermiņā

Upju tīrīšanas

- Rezultāts īslaicīgs un ne vienmēr “saskatāms”
- Pasākumi regulāri atkārtojami
- Pasākumi nespēj novērst upes ekoloģiskās kvalitātes pasliktināšanās cēloņus, bet gan tikai samazināt to sekas
- Nepieciešams veikt papildu pasākumus

Paldies par uzmanību!

Bildē: LIFE Goodwater IP upju kartēšanas komanda (nepilnā sastāvā)

goodwater.lv

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

LIFEGoodWaterIP

Integrētais projekts "Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai" (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014) ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras.

www.goodwater.lv

Šī informācija atspoguļo tikai LIFE GOODWATER IP projekta partneru viedokli un Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra (CINEA) neatbild par to kā tiek izmantota šeit paustā informācija.

Latvijas
Lauksaimniecības
universitāte

